

Quo vadis vysoké školství

svobodny-svet.cz/quo-vadis-vysoke-skolstvi

9. ledna 2023

Kam to spěje? Glosa o úrovni akademického vzdělávání.
Vysoká škola nebo vyšší učňák? Kritické myšlení, informační gramotnost a dezinformace.

Arif Ahmed, filozof z Cambridge University, řekl: „Ať už studujete jakýkoli předmět, nezbytnou součástí univerzitního vzdělání je, abyste pochopili potřebu tolerance široké škály názorů, dokonce i těch, které považujete za šokující nebo urážlivé.“[1]

Hospodářská politika nemá jediné správné řešení. Ekonomové mají nástroje, jak ji ovlivňovat, aby dosáhli cílů, které si stanovili. Ale není jediný správný cíl. Do hry vstupují normativní, hodnotové otázky, co je dobré a pro koho.

Proto součástí výuky ekonomie byla vždy debata o krocích v té době současné vlády, porovnání s jejími předchůdkyněmi, z jaké teorie vychází, co chce svými kroky dosáhnout, jaké nástroje k tomu používá a jaké budou vedlejší negativní efekty. Svobodná akademická debata byla studenty vítaná, používali věcné argumenty,

ne vždy spolu navzájem souhlasili, ale dospěli k racionálním závěrům. Nikomu nevadilo polemizovat o hospodářské politice Klause, Zemana ani řady dalších, tu slabších, jindy silnějších figur.

Dnešní studenti sedí, čumí, mlčí. Dopovím standardní výklad tématu popsany v českých i amerických základních učebnicích. Otázky považují jen za řečnické otázky, tak se přizpůsobím. Konečně se zvedne jedna ruka, mám radost, že se studentka hlásí, ale vzápětí mě uzemní: „No, víte, já jsem si to taky myslela. A to se smí říkat?“ Žádná odborná otázka, ani taková, na kterou jsem neznala jedinou správnou odpověď, mě nikdy nevyvedla tolik z míry. Teď stojím, čumím a mlčím já.

Někdy se fakta musí podat s humorem, ten se samozřejmě za poslední čtvrtstoletí proměňoval. Ale vždycky fungoval. Poslední rok na mě koukají nezúčastněné, zkamenělé tváře hráčů pokeru, kteří se omylem ocitli na pohřbu někoho neznámého.

Po přednášce se na chodbě a před školou dozvím: „Víte, my už teď radši nediskutujeme, to je nebezpečné.“ „Dneska je lepší si na přednášce poslechnout, co chce vyučující slyšet u zkoušky, a naše názory to nejsou.“

Tohle je ten správný posun od znalostí ke kritickému myšlení? Nebo jsme zpátky v 70. a 80. letech minulého století?

Jestli ještě na konci devadesátých let byli studenti lepších vyšších odborných škol na úrovni bakalářů, tak někteří současní bakaláři, občas i magistři, nejen soukromých, ale i prestižních veřejných univerzit připomínají frekventanty vyššího učňáku. Ovšem s tím rozdílem, že dobrý řemeslník je v životě použitelný a pro společnost potřebný.

Pro ilustraci několik citací ze seminárky v tomto semestru na jedné ze čtyř nejstarších fakult na našem území. Dámy, podle jmen rodilé Češky, které předložily tuto seminární práci z marketingu, si zapomněly ujasnit, jestli ji píší samy za sebe, nebo píší obecně, ale

nejen to. Asi výsledek inkluzivní maturity.

„Rádi bychom rozšířily nabídku dostupných vzdělávacích kurzů, a to o kurzy informační gramotnosti... i jak se bránit dezinformacím.“

„prakticky jakákoly média“

„informační potřeby, které by je motivovali“

„školy by mohli“

„znalosti by se otestovali“

„Knihovnice sami by mohly o veřejných kurzech mluvit, aby vzbudili v uživatelých zvědavost, jak zlepšit svou informační gramotnost.“

Možná by místo informační gramotnosti stačily informace o gramatice. Ale bojovat proti dezinformacím to zní hrdě, asi jako když jsme my kdysi „v dialektické jednotě protikladů budovali socialistickou vlast“. Jen doufám, že medicí se místo kritického myšlení stále učí anatomii a stavějí statiku.

Dávat vysokoškolské tituly studujícím této úrovně za veřejné peníze, tedy z našich daní, to je snad lepší ty tituly prodávat zahraničním platícím klientům.

[1] Zdroj: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/cambridge-usa-cancel-culture-levice-univerzita-debata.A221103_212800_zahranicni_kadl

| [Radka Johnová](#)

■ ■ ■ ■ ■ (5 votes, average: **4,80** out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

